

Neljapäev, 12. veebruar 2015

P8_TA(2015)0040

Humanitaarkriis Iraagis ja Süürias, eelkõige ISi kontekstis**Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2015. aasta resolutsioon humanitaarkriisi kohta Iraagis ja Süürias, eelkõige seoses rühmitusega Islamiriik (IS) (2015/2559(RSP))**

(2016/C 310/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraagi ja Süüria kohta,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu järeldusi Iraagi ja Süüria kohta, eelkõige 15. detsembri 2014. aasta järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 30. augusti 2014. aasta järeldusi Iraagi ja Süüria kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avaldusi Iraagi ja Süüria kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 6. veebruari 2015. aasta ühisteatist ELi piirkondliku strateegia kohta Süürias ja Iraagis ning Da'eshi ohu kohta,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 2139 (2014), 2165 (2014) ja 2170 (2014) ning ÜRO Inimõiguste Nõukogu resolutsiooni S-22/1,
- võttes arvesse Süüria Araabia Vabariigi küsimustega tegeleva ÜRO sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni 14. novembri 2014. aasta aruannet „*Rule of Terror: Living under ISIS in Syria*” („Terrorivõim. Elu Süürias ISiSe võimu all”),
- võttes arvesse ÜRO Lapse Õiguste Komitee 4. veebruari 2015. aasta lõppjäreldusi Iraaki käsitlevate perioodiliste aruannete nr 2–4 kohta,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri avaldusi Iraagi ja Süüria kohta,
- võttes arvesse ÜRO pagulaste ülemvoliniku António Guterresi hiljutisi avaldusi Süüria ja Iraagi pagulaste olukorra kohta,
- võttes arvesse NATO 5. septembri 2014. aasta tippkohtumise deklaratsiooni,
- võttes arvesse ELi suuniseid rahvusvahelise humanitaarõiguse kohta, inimõiguste kaitsjate kohta ning usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
- võttes arvesse 15. septembril 2014. aastal Pariisis toimunud rahvusvahelise Iraagi rahu- ja julgeolekukonverentsi järeldusi,
- võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Iraagi Vabariigi vahel ning oma 17. jaanuari 2013. aasta seisukohta selle partnerluse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0023.

Neljapäev, 12. veebruar 2015

- A. arvestades, et Assadi režiimi ja terroristide vägivalda tõttu kestev vägivaldne kriis Süürias on põhjustanud ajaloos enneolematu ulatusega humanitaarkatastroofi, mille käigus on hukkunud rohkem kui 200 000 inimest, neist enamik tsiviilisikud, kusuures rohkem kui 7,6 miljonit inimest on riigisiselt ümber asunud ja enam kui 12,2 miljonit süürlast vajab Süürias hädasti abi; arvestades, et 211 500 inimest on endiselt sisse piiratud – 185 000 inimest valitsusvägede ja 26 500 opositsioonijõudude poolt; arvestades, et üle 3,8 miljoni inimese on Süüriast põgenenud, valdavalt Liibanoni (1 160 468 pagulast), Türgi (1 623 839), Jordaaniasse (621 773) ja Egiptusse/Põhja-Aafrikasse (160 772);
- B. arvestades, et jätkuva konflikti ning terroriorganisatsiooni ISIL/Da'esh vägivalda ja repressioonide tõttu muutub humanitaarolukord Iraagis üha halvemaks, ning arvestades, et enam kui 5,2 miljonit inimest vajab viivitamatult humanitaarabi ja enam kui 2,1 miljonit iraaklast on riigisiselt ümber asunud; arvestades, et ISILi/Da'eshi kontrolli all olevates piirkondades elab 3,6 miljonit inimest, kellest üle 2,2 miljoni vajab viivitamatut abi, ja arvestades, et nendele inimestele on eriti raske ligi pääseda; arvestades, et Iraak on ka vastu võtnud üle 233 000 Süüria pagulase;
- C. arvestades, et paljud pagulased ja riigisisesed põgenikud ei ole registreeritud ning et registreerimata inimesed jäävad ilma hädavajalikust humanitaarabist ja põhilistest kaitsemeetmetest;
- D. arvestades, et terroriorganisatsioon ISIL/Da'esh on vallutanud Loode-Iraagis territooriume, sh Iraagi suuruselt teise linna Mosul, julma ja valimatu vägivalda abil, ning arvestades, et sellele on järgnenud Iraagi kodanike meelevaldsed hukkamised, šariaadi range tõlgendamine, šiiitide, sufide, sunniitide, jeziidide, kurdide ja kristlaste palvekohtade ja pühamute hävitamine ning tsiviilelanike vastu võigaste julmuste toimepanemine, mis mõjutab eriti tugevalt naisi ja lapsi;
- E. arvestades, et ISILi/Da'eshiga on ühinenud endised Iraagi Ba'athi režiimi sõjaväelased, ning arvestades, et Iraagi armees lobbab korrupsioon ja poliitiline sekkumine, mis takistab sel ISILi/Da'eshi vastu tõhusalt tegutsemast;
- F. arvestades, et ISIL/Da'esh on oma kontrolli all oleval territooriumil moodustanud nn šariaadikohtud, mis on nii meestele kui ka naistele ja lastele määranud barbaarseid, julmi ja ebainimlikke karistusi ja neid täide viinud; arvestades, et ISIL/Da'esh on avaldanud oma karistusseadustiku, kus on loetletud kuriteod, mille eest karistatakse kehaosade amputeerimise, kividega surnuks viskamise või ristilöömisega; arvestades, et karistatakse neid, kes ISI äärmuslikus tõlgenduses on eksinud islamiseaduse ehk šariaadi vastu või keda kahtlustatakse ebalojaalsuses;
- G. arvestades, et ISIL/Da'esh on Põhja-Iraagis ja Süürias alustanud süstemaatilisi etnilise puhastuse kampaaniaid, pannes etniliste ja usuliste vähemuste vastu toime sõjakuritegusid ja rahvusvahelise humanitaarõiguse jultunud rikkumisi, sh inimeste massiline meelevaldne hukkamine ja röövimine; arvestades, et ÜRO on juba esitanud teateid naiste kavakindla tapmise, usuvahetusele sundimise, röövimise, vägistamise, ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimröövide kohta, naiste ja laste orjastamise kohta, laste enesetapuründajateks värbamise ning seksuaalse ja füüsilise väärkohtlemise ja piinamise kohta; arvestades, et ISIL/Da'esh on rünnanud usu- ja etnilisi vähemusi, sealhulgas kristlaste ning kurdi, jeziidi, türkmeeni, shabaki, kakai, saaba ja šiidi kogukondi, kuid ka paljusid araablasi ja sunniidi moslemeid;
- H. arvestades, et ÜRO Lapse Õiguste Komitee 4. veebruari 2015. aasta aruande kohaselt müüvad ISILi/Da'eshi võitlejad röövitud lapsi seksiorjadeks ja tapavad lapsi neid risti lüües või elusalt mattes; arvestades, et enamikul pagulastest ja ümberasustatud lastest puudub juurdepääs haridusele;
- I. arvestades, et ISIL/Da'esh on Süürias ja Iraagis tapnud ja röövitud hulgaliselt naisi; arvestades, et röövitud naised ja tütarlapsid on teadaolevalt vägistatud või seksuaalselt kuritarvitatud, sunnitud abielluma võitlejatega või müüdnud seksuaalorjusesse; arvestades, et mõned naised on orjaks müüdnud vaid 25 USA dollari eest; arvestades, et jeziidi naised on Iraagis erilisel sihikule võetud; arvestades, et seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seksuaalse ja soolise vägivaldaga seonduvad tervikteenused ilmselgelt puuduvad;

Neljapäev, 12. veebruar 2015

- J. arvestades, et tõenäoliselt on ohus haritud ja töötavad naised ning eelkõige need naised, kes on valimistel kandideerinud avalikele ametikohtadele; arvestades, et aruannete kohaselt on Mosuli kesklinnas vähemalt kolm naissoost juristi hukatud ja neli arsti hiljuti tapetud oma ametitegevuse tõttu; arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo peaks esitama Inimõiguste Nõukogule 2015. aasta märtsis aruande, milles dokumenteeritakse ISiLi/Da'eshi poolt Iraagis toime pandud inimõiguste rikkumisi; arvestades, et sihikule on võetud usust taganejad, kelle vastu kasutatakse ebainimlikku vägivalda;
- K. arvestades, et LGBT inimesed kannatavad ISiLi/Da'eshi täiesti karistamatult toimepandud vägivalda ja mõrvade tõttu; arvestades, et LGBT inimeste olukord piirkonnas on eriti ebakindel, võttes arvesse vähest perekonna ja kogukonna toetust ja valitsuse kaitset, ning arvestades, et nende turvalisus on pagulaskogukondades ja teatavates vastuvõtvates ühiskondades jätkuvalt ohus;
- L. arvestades, et konfliktiohvrite, sh vägistamisohvrite jaoks hädavajalik spetsiifiline psühholoogiline abi ei ole kättesaadav;
- M. arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti väitel on peaaegu 50 % kõikidest süürlastest kaotanud oma kodu ja 40 % pagulastest on sunnitud elama nõuetele mittevastavates elamistingimustes; arvestades, et ÜRO andmetel elab kolm süürlast neljast vaesuses ning töötuse määr ületab 50 %; arvestades, et vaatamata asjaomaste riikide valitsuste suurtele jõupingutustele elab kaks kolmandikku Süüria pagulastest Jordaania allpool vaesuspiiri ja 55 % pagulastest Liibanonis nõuetele mittevastavates varjupaikades; arvestades, et vastuvõtvates riikides on vallandunud pagulastevastane vägivald ja diskrimineerimine;
- N. arvestades, et Lähis-Itta on jõudnud külm talv ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet on kiirendanud oma talveabi andmist, käivitades 206 miljonit USA dollarit maksva talveabikava, et aidata piirkonna miljeoneid kaitsetuid inimesi; arvestades, et pingutustest hoolimata on paljud pagulased sunnitud elama pooleliiolevates ehitistes ja ebapiisavates varjualustes, mis ei paku kaitset alla nulli langeva temperatuuri, tugeva lumesaju ja tuule eest; arvestades, et ligikaudu 740 000 riigisiselt ümberasustatud iraaklast elab normidele mittevastavates tingimustes ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet võtab meetmeid, et anda Iraagis talveabi 600 000 ümberasustatud isikule;
- O. arvestades, et ilma soojenemisega suureneb äärmiselt halva sanitaarolukorra ja puhta joogivee piiratud kättesaadavuse tõttu epideemiate puhkemise oht, eriti kogukondlikes ja mitteametlikes asulates;
- P. arvestades, et UNICEF toimetab talveabi 916 000 lapsele Süürias, Iraagis, Liibanonis, Jordaania ja Türgis, kus on kokku 1,3 miljonit abi vajavat last; arvestades, et UNICEF ja Maaailma Toiduprogramm (WFP) käivitasid 2015. aasta jaanuaris talvise raha-abi kampaania, et anda 41 000 kaitsetule pagulaslapsele Za'atari ja Azraqi laagrites 14 Jordaania dinaari, mis võimaldaks nende peredel neile talveriiideid osta;
- Q. arvestades, et 1. detsembril 2014. aastal pidi WFP rahvusvahelise rahastamiskriisi tõttu ajutiselt peatama hädavajaliku toiduabi andmise enam kui 1,7 miljonile Süüria pagulasele; arvestades, et pakilise üleskutse peale sai WFP kokku 88 miljonit USA dollarit ja võis jätkata toiduabi andmist pagulastele Liibanonis, Jordaania, Egiptuses ja Türgis; arvestades, et WFP hinnangul vajab praegu Iraagis toiduabi 2,8 miljonit inimest; arvestades, et ainuüksi WFP vajas oma tegevuse jätkamiseks Süürias ja kogu piirkonnas kiiremas korras 214,5 miljonit USA dollarit, millest 112,6 miljonit dollarit vajati järgmise nelja kuu toiduabi vajaduste katteks;
- R. arvestades, et konfliktiosalised on kasutanud kollektiivset karistamist sõjarelvana ning varastanud abi raames jagatavaid tooteid ja kaubelnud nendega ebaseaduslikult, rikkudes seeläbi Genfi konventsioone;
- S. arvestades, et komisjoni andmetel on ligikaudu 276 000 pagulast üritanud ebaseaduslikult ELi pääseda, neist enamik on võtnud ette ohtliku teekonna üle Vahemere; arvestades, et rahvusvaheliste organisatsioonide andmetel on ligi 2 % pagulastest rännakul uppunud; arvestades, et kuritegelikud organisatsioonid transpordivad pagulasi nn kummituslaevades, mis saadetakse autopiloodil ELi poole teele; arvestades, et 9. detsembril 2014. aastal toimus Genfis ümberasustamise teemaline konverents, kus valitsused lubasid võtta vastu 100 000 Süüria pagulast; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti hinnangul ei ole see siiski piirkonna ümberasustamisvajadusi silmas pidades piisav;

Neljapäev, 12. veebruar 2015

- T. arvestades, et EL ja liikmesriigid on andnud enam kui 3,3 miljardi euro eest humanitaar- ja taastamisabi nii süürlastele Süürias kui ka pagulastele ja neid vastuvõtivatele riikidele; arvestades, et ainuüksi 2014. aastal oli EL oma liikmesriikidega tähtsusest teine Iraagi humanitaarabi rahastaja, kes kulutas sellele 163 miljonit eurot; arvestades, et Iraagi valitsuse palvel võeti kasutusele Euroopa Liidu kodanikukaitse mehhanism; arvestades, et EL on kulutanud humanitaarvajaduste rahuldamiseks kavandatust rohkem, ning arvestades, et mitu ELi mittekuuluvat riiki ei ole lubatud vahendeid alati tegelikult üle kandnudki;
- U. arvestades, et mitmetele üleskutsetele vaatamata ei suuda rahvusvaheline üldsus siiski rahuldada süürlaste ja iraklaste ning pagulasi vastuvõtivate riikide vajadusi; arvestades, et Kyung-wha Kangi (ÜRO asepeasekretär humanitaarküsimustes) andmetel pärsib ebapiisav rahastamine ÜRO meetmete võtmist, kuna vajaminevast 2,3 miljardist USA dollarist on saadud kõigest 39%; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet on märkinud, et humanitaarabi kätetoimetamine on jätkuvalt esimene prioriteet, kuid kõnealustes piirkondades on endiselt väga keeruline tegutseda ning anda tsiviiliskitule ja pagulastele vajalikku abi; arvestades, et humanitaarabiprogramme läbi viivad ÜRO asutused peavad tagama, et kõikide asjaomaste elanikerühmade vajadustele reageeritakse sidusamalt ja kulutõhusamalt;
- V. arvestades, et rahvusvaheline üldsus peab reageerima proportsionaalselt sõjaliste jõupingutustega, et leevendada konfliktikeerisesse lõksu jäänud tsiviiliskitule kannatusi; arvestades, et konfliktijärgsete meetmete sekka peab kuuluma ka õiglus ja lepitus, mis on aluseks kaasavale, kõiki osalisi esindavale ja demokraatlikule valitsemisele;
- W. arvestades, et mõned liikmesriigid pakuvad Iraagi seaduslikele relvajõududele ja Kurdistanis pešmergidele varustust ja abi väljaõppe; arvestades, et mõned liikmesriigid osalevad otseselt ISILi/Da'eshi vastu suunatud koalitsioonivägede sõjalistes operatsioonides;
- mõistab karmilt hukka inimõiguste võikad, süsteemsed ja levinud kuritarvitamised ja rikkumised, muu hulgas pantvangide tapmised, igasuguse vägivalga, mis põhineb usulisel või etnilisel kuuluvusel, ning naiste ja LGBTI-inimeste vastu suunatud vägivalga, mida panevad Iraagis ja Süürias toime Assadi režiim, ISILi/Da'eshi terroristid ja teised džihaadirühmitused; rõhutab veel kord, et mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus on üks põhilisi inimõigusi; mõistab hukka ebaseaduslike šariaadikohtute loomise ISILi/Da'eshi kontrolli all oleval territooriumil; kordab, et mõistab tingimusteta hukka ka piinamise; avaldab Assadi režiimi, ISILi/Da'eshi terroristide ja teiste džihaadirühmituste toime pandud julmuse ohvritele sügavat kaastunnet ning nõuab kõikide pantvangide viivitamatut vabastamist; mõistab karmilt hukka laste kuritarvitamise ISILi/Da'eshi poolt;
  - tunneb üha suuremat muret inimõiguste ja humanitaarolukorra halvenemise pärast Süürias ja Iraagis ning rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste pärast eelkõige ISILi/Da'eshi mässutegevuse käigus;
  - toonitab, et Süürias jätkuv sõjategevus ja ISILi/Da'eshi näol hiljuti tekkinud oht seab Iraagi ja Süüria rahva ning laiemalt kogu Lähis-Ida tõsisesse ohtu; nõuab, et EL võtaks vastu ja rakendaks tervikliku piirkondliku strateegia ISILi/Da'eshi alistamiseks ja humanitaarkriisi leevendamiseks ning Süüria ja Iraagi konfliktide lõpetamiseks tehtavates ühistes jõupingutustes osalemiseks; kordab, et tegevuse kõikide aspektide koordineerimiseks ja vastuvõtivate riikide toetamiseks on vaja tegutseda sidusalt, muu hulgas julgeolekualase, humanitaar-, arengu- ja makromajandusliku abi kaudu; märgib tunnustavalt naaberriikide osa põgenike vastuvõtmisel; rõhutab, et ELil on vaja strateegiat, mis täiendaks ISILi/Da'eshi vastase koalitsiooni ja ÜRO tegevust ja mille eesmärgiks oleks koostevõime piirkondlike partneritega, et võidelda terrorismi rahastamise ja relvadega varustamise ning teistest riikidest pärit võõrvõitlejate sissevoolu vastu;
  - rõhutab, et erinevad etnilised ja usulised vähemusrühmad on Lähis-Idas aastakümneid rahulikult kõrvuti elanud;
  - toetab ISILi/Da'eshi vastu suunatud üleilmset kampaaniat ning tervitab koalitsioonipartnerite lubadust teha ISILi/Da'eshi alistamiseks koostööd ühise, mitmetahulise ja pikaajalise strateegia alusel; toetab Jordaania kuninga kindlat otsustavust võidelda ISILi/Da'eshi vastu; väljendab rahulolu seoses ISILi/Da'eshi lüüasaamisega Kobani linnas Süürias; rõhutab, et see strateegia peaks hõlmama ka abi, mis võimaldaks piirkonnas asuvatel riikidel vägivaldse äärmusluse vastu võidelda, ning terrorismi rahastamise vastu võitlemise meetmeid; rõhutab sellega seoses, et igasuguses sõjalises kampaanias ISILi/Da'eshi kontrolli all olevate territooriumide vabastamisel tuleb rangelt kinni pidada rahvusvahelisest humanitaarõigusest ja rahvusvahelistest inimõiguste normidest, et vältida edasist elude kaotust ja äärmuslastele õigustuste kättemängimist ning hoida ära pagulaste ja riigisiseste põgenike uusi laineid;

Neljapäev, 12. veebruar 2015

6. mõistab hukka ISILi/Da'eshi ja sellega seotud rühmitiste poolse naftaväljade ja juurdekuuluva infrastruktuuri kasutamise ja eksploateerimise, mis võimaldab ISILi/Da'eshil saada olulist sissetulekut, ja kutsub kõiki riike üles toetama ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 2161 (2014) ja 2170 (2014), milles mõistetakse hukka igasugune otsene või kaudne kaubavahetus ISILi/Da'eshiga ja seotud rühmitistega;

7. toonitab, et tervikliku piirkondliku strateegia keskmes on tsiviilisikute kaitse, ning rõhutab vajadust hoida humanitaaralane tegevus sõjalistest ja terrorismivastase võitluse aladest jõupingutustest lahus; rõhutab, et konflikt, inimkannatused ja radikaliseerumine on omavahel seotud;

8. on seisukohal, et Lähis-Idas, Põhja-Aafrikas ja kaugemalgi jõudu koguva äärmusliku terrorismiohu alistamine on ELi siseses terrorismivastase võitluse jaoks kriitilise tähtsusega, sest terrorismi levimine aitab tegelikult kaasa radikaliseerumisele Euroopas;

9. väljendab uuesti muret seoses teadetega, et ISILi/Da'eshi mässulistega on ühinenud tuhandeid eri riikidest pärit võõrvõitlejaid, sealhulgas ELi liikmesriikide kodanikke; palub liikmesriikidel võtta kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2170 (2014) asjakohaseid meetmeid, et takistada võitlejaid oma päritoluriigist lahkumast, ning töötada välja julgeolekuteenistuste ja ELi asutuste ühine strateegia džihaadivõitlejate jälgimiseks ja kontrollimiseks; nõuab ELis ja rahvusvahelisel tasandil koostööd kohaste õiguslike meetmete rakendamiseks kõigi isikute vastu, keda kahtlustatakse terroritegudes osalemises; kutsub ELi liikmesriike üles intensiivistama omavahelist koostööd ja teabevahetust ning koostööd ja teabevahetust ELi asutustega;

10. väljendab heameelt Süüriat ja Iraaki ning Da'eshi ohtu käsitleva uue ELi piirkondliku strateegia üle, eelkõige selle 1 miljardi euro suuruse paketi üle, mille eesmärk on komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sõnade kohaselt aidata taastada rahu ja julgeolek, mida terrorism ja vägivald on liiga kaua laastanud;

11. kutsub rahvusvahelist üldsust üles suurendama humanitaarabi ja toetust Iraagi ja Süüria kriisi tõttu kannatada saanud inimestele; nõuab, et EL kaaluks abiandjate konverentsi kokkukutsumist; tervitab ELi liikmesriikide kui suurimate finantsabi andjate võetud kohustusi ja tulevikulubadusi; nõuab, et EL avaldaks kõikidele abiandjatele survet, et nad täidaksid kiiresti oma lubadused ja võetud kohustused; nõuab, et EL suurendaks oma rahalist toetust ÜRO humanitaarabiprogrammidele ja tugevdaks koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega;

12. rõhutab, et kriisi enneolematut ulatust arvestades peab ELi ja kogu rahvusvahelise üldsuse jaoks olema esmatähtis leevendada nende miljonite süürlaste ja iraaklaste kannatusi, kes vajavad esmatarbekaupu ja põhiteenuseid; mõistab hukka humanitaarabi osutamise püüete järjekindla nurjamise ning kutsub kõiki konflikkti osalisi üles järgima üldisi inimõiguste norme, soodustama humanitaarabi ning toetuse andmist kõikide võimalike kanalite kaudu, sealhulgas piiri- ja konfliktiuüleselt, ning tagama kõikide meditsiini- ja humanitaartöötajate turvalisuse kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu eri resolutsioonidega sellel teemal;

13. kutsub kõiki konflikkti osapooli üles järgima rahvusvahelist humanitaarõigust ning tagama tsiviilisikute kaitse, nende takistamatu ligipääsu tervishoiuteenustele ja humanitaarabile ning võimaluse lahkuda vägivaldast mõjutatud aladelt turvaliselt ja väärikalt;

14. on veendunud, et viivitamatu humanitaarabi ja kaitse küsimustega tegelemine peab olema konfliktist põhjustatud inimkannatuste leevendamiseks ning tagasipöördujate, riigisiseste põgenike ja pagulaste, sh naiste sotsiaal-majanduslike õiguste ja elatusvõimaluste toetamiseks rakendatava pikaajalise strateegia lahutamatu osa, et tagada parem juhtimine ja kaasamine ning paremad võimalused valida oma vajadustele vastavad jätkusuutlikud lahendused; on seisukohal, et vaja on arvesse võtta mitmekordse ja mitmevormilise diskrimineerimise all kannatavate naiste ja laste eri rühmade konkreetseid riske ja erivajadusi;

Neljapäev, 12. veebruar 2015

15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma viivitamatult konkreetseid meetmeid, et tegeleda naiste ja tütarlaste olukorraga Iraagis ja Süürias ning tagada nende vabadus ja põhiõiguste austamine, samuti võtma meetmeid, et vältida naiste ja laste ekspluateerimist, kuritarvitamist ja nendevastast vägivalda, eriti tütarlaste sundabielusid; peab eriti murettekitavaks, et on sagenenud igat liiki vägivald naiste vastu, keda ISILi/Da'eshi liikmed vangistavad ja vägistavad, kuritarvitavad seksuaalselt ja ka müüvad;

16. nõuab tungivalt tähelepanu taaspööramist haridusele juurdepääsule, võttes seejuures arvesse konflikti jätkumisest tingitud konkreetseid vajadusi;

17. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kasutaksid täiel määral ära ELi suuniseid, et edendada ja kaitsta lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (LGBTI) inimeste kõiki inimõigusi seoses Iraagis ja Süürias toimuvaga;

18. kutsub Iraagis ja Süürias tegutsevaid rahvusvahelisi humanitaarbiorganisatsioone, sh ÜRO asutusi üles suurendama arstiabi ja nõustamisteenuste (sh psühholoogilise ravi ja toe) pakkumist ISILi/Da'eshi pealetungi eest põgenenud sisepagulastele, pöörates erilist tähelepanu kõige haavatavamate elanikkonnarühmade, st seksuaalvägivalla ohvrite ja laste vajadustele; nõuab, et antaks finantsabi ja töötataks välja programmid, et tegeleda terviklikul viisil käimasolevas konfliktis seksuaalse ja soolise vägivalla ohvriks langenute meditsiiniliste/psühholoogiliste ja sotsiaalsete vajadustega;

19. kutsub kõiki liikmesriike üles menetlema kiiremini varjupaigataotlusi üha suurenevalt hulgalt pagulastelt, kes põgenevad konfliktipiirkondadest; nõuab, et EL tegeleks sageli hukatuslike üle Vahemere toimuvate põgenemiste probleemiga, rakendaks kooskõlastatud strateegiat, mille eesmärk on päästa elusid, ning toetaks liikmesriike, keda ebaseaduslike sisserändajate ja varjupaigaotsijate massiline saabumine kõige rohkem mõjutab;

20. väljendab veel kord kõige karmimat hukkamõistu seoses Süüria režiimi kuritegudega oma riigi elanikkonna vastu, sh keemia- ja süüterelvade kasutamine tsiviiliskute vastu, massilised meelevaldsed kinnipidamised ja piiramisstrateegia, mille eesmärk on sundida elanikkonda nälja tõttu alistuma;

21. juhib tähelepanu asjaolule, et ebapiisav reageerimine ebastabiilsusele Süürias on võimaldanud ISILi/Da'eshil edu saavutada; peab murettekitavaks islamistlike rühmitiste ja mitmetest riikidest pärit võõrvõitlejate üha suurenevat osalemist Süüria konfliktis; rõhutab, et püsikindel lahendus nõuab poliitilist teisenemist, mis peaks toimuma Süüriast endast lähtuva, 2012. aasta juuni Genfi kommünikeel põhineva kaasava poliitilise protsessi kaudu rahvusvahelise üldsuse toel; nõuab, et EL algataks sellel eesmärgil diplomaatilised jõupingutused; tunnustab ja toetab ÜRO Süüria erisaadiku Staffan di Mistura tööd ja tema jõupingutusi eesmärgiga peatada äge lahingutegevus linnakeskustes, sh Aleppo;

22. kutsub kõiki piirkondlikke jõude üles andma oma panuse kriisi lahendamise püüetele Iraagis ja Süürias;

23. kutsub Iraagi uusi juhte üles täitma oma lubadused moodustada kaasav valitsus, mis esindaks kõikide iraaklaste õiguspäraseid huve ja tegeleks kõigi iraaklaste tõsiste humanitaarvajadustega; palub Iraagi ametivõimudel ja rahvusvahelisel üldsusel vältida piirkondades, mis praegu on ISILi/Da'eshi kontrolli all, kättemaksu sunniitidele pärast seda, kui need piirkonnad on ISILi/Da'eshi võimu alt vabastatud; toonitab asjaolu, et Iraagi ühtsus, suveräänsus ja territoriaalne terviklikkus on riigi ja kogu piirkonna stabiilsuse ning majandusarengu jaoks väga olulised;

24. peab tervitatavaks komisjoni humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi (DG ECHO) Iraagi Kurdistanis piirkonna pealinnas Arbīlis asuva büroo jõupingutusi piirkonna humanitaarolukorra lahendamisel; rõhutab, et DG ECHO ning komisjoni arengu ja koostöö peadirektoraadi (DG DEVCO) vahel on vaja rohkem ja paremat kooskõlastamist, et tagada abi seda vajavatele inimestele parimal ja tõhusamal viisil;

Neljapäev, 12. veebruar 2015

25. tervitab komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini avaldust seoses ELi büroo avamisega Arbīlis ja nõuab, et selle büroo avamine parandaks ELi meetmete mõjusust ja nähtavust kohapeal, sh humanitaar- ja arenguabi kooskõlastamist; nõuab Türgis Gaziantepis asuva ELi esinduse tugevdamist;
26. toetab ÜRO Inimõiguste Nõukogu taotlust ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole saata kiiresti missioon Iraaki, et uurida ISILi/Da'eshi ja sellega seotud terrorirühmitiste poolseid rahvusvaheliste inimõigusnormide rikkumisi ning teha kindlaks nende kuritarvituste ja rikkumistega seotud faktid ja asjaolud, et vältida karistamatust ja tagada täielik vastutuselevõtmine;
27. on endiselt veendunud, et Süürias ja Iraagis ei ole võimalik saavutada kestvat rahu, kui ei võeta vastutusele konflikti käigus kõigi osapoolte süül toimunud raskete kuritegude, eelkõige usulistel või etnilistel põhjustel sooritatud kuritegude toimepanijaid; kordab oma nõudmist anda Süürias ja Iraagis inimsusevastaste kuritegude toimepanemises kahtlustatavad Rahvusvahelise Kriminaalkohtu alla ja toetab kõiki sellesuunalisi algatusi, näiteks ÜRO Julgeolekunõukogu kaudu;
28. nõuab võrdsete vastutusele võtmise meetmete kohaldamist kõikide konfliktiosaliste puhul ning juurdepääsu õigusele igasuguste rikkumiste ohvrite jaoks; on seisukohal, et äärmiselt oluline on tagada kaitse tsiviilisikutele, kes on jäänud vägivallakeerisesse löksu ega pääse turvalisse kohta või kellel puudub juurdepääs ellujäämiseks vajalikule humanitaarabile;
29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Iraagi valitsusele ja esindajatekogule, Kurdistani piirkondlikule omavalitsusele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule ja kõigile Süüria konflikti osalistele.
-